

08.04.2022

Група № 15

Захист України

Урок: 27-28

Тема: Види кровотеч. Ознаки та швидке розпізнавання загрозливої для життя кровотечі. Алгоритм дій при кровотечі.

Матеріал до уроку

Розглянемо види кровотеч, які виникають внаслідок ураження людини. Визначено, які з них можуть бути смертельно небезпечними, якщо вчасно не надати медичної допомоги. Кожна людина повинна вміти швидко їх визначити, щоб своїми правильними діями врятувати життя постраждалому.

Одним з найбільш частих та небезпечних наслідків поранення, інших травм та опіків є кровотеча — вихід крові зі свого русла в тканини і порожнини організму (черевну, грудну, суглоби тощо) або назовні.

У разі поранення великих судин, що супроводжується значною крововтратою, може настать смерть через різке зниження кров'яного тиску, припинення циркуляції крові в мозку, серці, легенях та нестачі кисню для живлення тканин. Особливо чутливими до припинення кровопостачання є нервові клітини мозку, які безповоротно гинуть через кілька хвилин, що призводить до смерті від порушення функції життєво важливих центрів.

Відомо, що зниження систолічного (пульсового) артеріального тиску до 80 мм рт. ст. внаслідок гострої крововтрати є дуже небезпечним для життя людини, так як компенсаторні механізми не встигають виникнути і попередити кисневе голодування мозку.

Тяжкість кровотечі визначається не тільки абсолютною величиною крововтрати. Стан пригнічення, страху, втоми, голоду, виснаження від довготривалого захворювання погіршують наслідки кровотечі.

Кількість (об'єм) крові в дорослої людини 4-6 л, у середньому — 5 л. Розрізняють три ступені гострої крововтрати: легкий ступінь — до 1 л;

середньої тяжкості — до 1,5 л і тяжка крововтрата — понад 1,5 л крові. Швидка крововтрата — близько 1,5 л — небезпечна для життя; крововтрата понад 2,5 л крові є смертельною.

Кровотеча буває зовнішньою, за якої кров із рані виливається назовні, й внутрішньою, коли кров із кровоносних судин та ушкоджених органів потрапляє в порожнину тіла або в тканини організму (крововилив).

Внутрішня кровотеча зазвичай виникає внаслідок сильного удару об тупий предмет, наприклад, у разі падіння на руль під час автомобільної аварії або з великої висоти. При цьому може статися розрив внутрішніх органів, який найчастіше й зумовлює внутрішню кровотечу. Прихованою називають внутрішню кровотечу, коли не визначено місце ушкодження кровоносної судини.

Загальні симптоми характерні для всіх видів кровотеч, у тому числі й для внутрішніх кровотеч у різні порожнини. Їм властиві блідість, запаморочення, частий слабкий пульс, прогресуюче зниження артеріального тиску. Залежно від того, яка судина ушкоджена, кажуть про кровотечу капілярну, венозну і артеріальну.

При капілярній кровотечі кров сочиться з поверхні ушкодженої тканини. У цих випадках підняття ушкодженої частини тіла та накладання пов'язки достатні для зупинки кровотечі.

Іл. Алгоритм допомоги в разі капілярної кровотечі

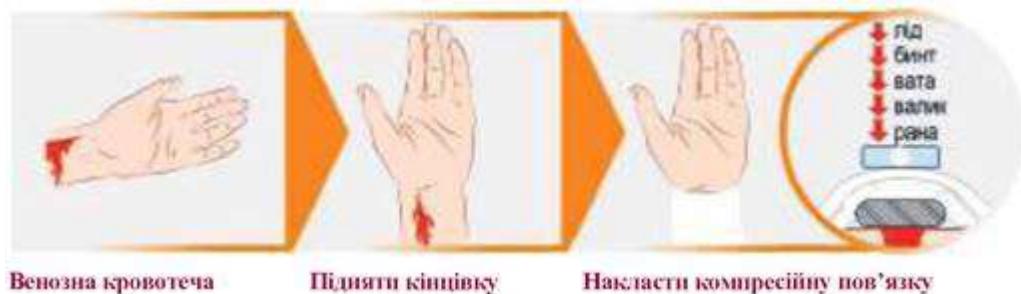
Інколи вона може зупинитися самостійно. Накладена чиста пов'язка, крім того, захищає рану від забруднення та потрапляння хвороботворних мікроорганізмів. її називають асептичною.

Іл. Накладена асептична пов'язка

Але варто пам'ятати, що зупинити велику капілярну кровотечу буває досить складно, особливо у випадку порушення зсідання крові.

За венозної кровотечі кров має темно-червоне забарвлення; витікає вона не краплинами, а безперервно й повільно. Витікання струменем, що не пульсує, буває тільки у разі поранення великої вени. Для припинення її необхідно підняти ушкоджену кінцівку й накласти компресійну пов'язку. Якщо є можливість, до неї прикласти міхур з льодом на 10—15 хвилин.

Іл. Алгоритм домедичної допомоги в разі венозної кровотечі

Іл. Компресійна пов'язка

Іл. Міхур з льодом

У момент вдиху у великих венах шиї тиск крові нижче за атмосферний, і тому внаслідок їх поранення можливе потрапляння туди бульбашок повітря.

Це може спричинити закупорку мозкових судин або судин серця (повітряна емболія) і смерті постраждалого.

Артеріальна кровотеча виникає внаслідок порушення цілісності артерій, кров витікає з рані сильним пульсуючим струменем яскраво-червоного кольору. Така кровотеча може досить швидко привести до гострого знекровлення. Самостійно така кровотеча зупиняється дуже рідко. Артеріальна кровотеча може досить швидко привести до смерті у зв'язку з порушенням функцій мозку і серцево-судинної системи.

Масивною називають таку кровотечу, яка є загрозливою для життя людини. Вона може бути артеріальною, венозною або з одночасним ушкодженням артерій і вен.

Масивна кровотеча характеризується наявністю хоча би однієї з вказаних нижче ознак:

- пульсуючий характер і постійне витікання крові з рані;
- калюжі крові, що швидко збільшується на поверхні, де лежить постраждалий;
- інтенсивне просякання кров'ю одягу або пов'язки в ділянці рані;

Крім цього, імовірними факторами масивної кровотечі вважають:

- часткову або повну ампутацію кінцівки;
- непритомність (повна або часткова) (сплутаний ії стан) у постраждалого за наявності кровотечі.

Швидке виявлення масивної кровотечі скороочує час зупинки кровотечі, зменшує ймовірність розвитку шоку і створює передумови для збереження життя людини.

Унаслідок кровотечі зі шлунка може бути блювання, що зовнішнім виглядом нагадує кавову гущу. У таких випадках вживання їжі і пиття категорично забороняється, хворого вкладають на спину, кладуть міхур з льодом на підребер'я і викликають лікаря.

Щадне транспортування, абсолютний спокій, холод на потилицю необхідні у випадках травмування голови, особливо за появи кровотечі з вух і носа.

Не треба легковажно сприймати внутрішнє ушкодження як «простий синець». Огляньте постраждалого, намагаючись визначити, чи є в нього травми внутрішніх органів. Коли він скаржиться на сильний біль або не може поворухнути кінцівкою, а також коли ви вважаєте, що отримана травма достатньо серйозна і може викликати тяжкі внутрішні ушкодження, негайно викликайте «швидку медичну допомогу».

У разі кровохаркання потрібно надати хворому напівсидяче положення, а на ніс покласти міхур з льодом. Розмовляти і вживати їжу хворому не дозволяється. Можна лише прополіскувати рот холодною підсоленою водою. Негайно подзвоніть «103».

Таким чином, уміння своєчасно розпізнати зовнішню кровотечу, запідозрити внутрішню кровотечу дозволить вам усунути одну з імовірних причин смерті.

Внутрішню кровотечу виявити значно важче, ніж зовнішню, бо її ознаки не такі виразні й можуть з'явитися згодом. Обов'язковою умовою виникнення внутрішньої кровотечі є удар у ділянку грудної клітки і живота людини. На місці удару шкіра синіє. Можуть виникати ушкодження внутрішніх органів з кровотечею в порожнини тіла. У постраждалого спостерігають частий слабкий пульс, часте дихання, бліду шкіру, прохолодну або вологу на дотик, нудоту, блювання, відчуття спраги, зниження рівня свідомості. Імовірне виділення крові з природних отворів організму (рот, ніс, вушний прохід, пряма кишка тощо).

Домашнє завдання: написати конспект та опрацювати матеріал.

За додатковими питаннями звертатися на електронну адресу
valusha886@gmail.com